

Päivi Vahtia

Ajanviettekirja 2

**Kirjoitustehtäviä ja sanavisoja
6-100 -vuotiaille**

Sisältö:

Kirjoitustehtäviä - sopivat myös keskustelutuokioihin jutunjuureksi

Kukkien nimiä - kaksoiskonsonantti tai -vokaali	3
Paikkakuntien nimiä - kaksoiskirjaimet	5
Kolme vokaalia peräkkäin	7
Kolme <u>eri</u> vokaalia peräkkäin	9
Kolme <u>samaa</u> vokaalia peräkkäin	11
Neljä vokaalia peräkkäin	13
Neljä iitä	15
Neljä uuta	17
Neljä yytä	19
ATRA-sanoja ja ATRU-sanoja	21
ATRI-sanoja	23
AU-UA -sanoja	25
IU-sanoja	27
OI-IO-sanoja	29
YÖ-sanoja ja ÖY-YÖ -sanoja	31
FT-sanoja	33
LJ-sanoja	35
LSK-sanoja	39
RSK-sanoja	41
LTT-sanoja	43
RTT-sanoja - kaksitavuiset	45
IS-loppuisia sanoja	47
OS-loppuisia sanoja	49
YYMI-loppuisia sanoja ja YYNI-sanoja	51
Vokaalisarjasanoja - A-E-I-O-U	53

Kirjallisia tai suullisia tehtäviä

Eläimellisiä vertauksia	55
Sananlaskuja eläimistä - aukkokirjoitustehtävä	57
Sananlaskuja linnuista - aukkokirjoitustehtävä	61
Sanajono 1	63
Sanajono 2 - paikkakuntien nimiä	65
Ei nimi miestä pahenna - aukkotehtävä	67
Monimerkitysnimiä	71

Etunimisanoja - nimet sanojen loppuissa	73
Monimerkityssanoja 1	77
Monimerkityssanoja 2 - paikkakuntia	79
Synonyymeja 1 - isä, äiti...	81
Synonyymeja 2 - auto, linja-auto...	85
Merki(tykse)llisiä sanoja	89
Mikä ei kuulu joukkoon ja miksi?	91
Mikä ei kuulu joukkoon ja miksi 2	93
Tuotemerkkejä aasta yyhyn - Amarit...Yamaha	95
Tuotemerkkejä 2 - ryhmittäin	97
Erikoissanastoa	99
Kielikuvia kiireestä kantapäähän	101
Sananselityksiä	103
Kaikenlaisia kapineita	105
Numeroita ja lukuja	107
Omille ideoille	111
Tekijän loppukaneetti	112

Ryhmän ohjaajalle/kirjan käyttäjälle:

Tehtävien vastauksia on ehdotettu lähes jokaisen tehtäväsivun kääntöpuolella. Jos kirjaa on tarkoitus käyttää monta kertaa, kannattaa ottaa tehtäväsivusta kopiot tehtävien tekijöille ja käyttää kääntöpuolta tarkastukseen. Kopiot kannattaa antaa ainakin huonosti kuuleville myös keskusteluryhmissä.

Niille, jotka tekevät kirjaa yksin, voi tarkastussivusta myös olla iloa. Suomen kielen rikkaudesta johtuen hyviä vastauksia useaan tehtävään voi olla enemmän kuin kirjaan on merkitty.

Kirja ei ole tietokirja, mutta olen pyrkinyt tarkistamaan asiatiedot. Kirjoitus- ja sisällölliset virheet ovat silti mahdollisia, jopa todennäköisiä. Kielen olemukseen puolestaan kuuluu se, ettei kaikkiin kysymyksiin ole matemaattisen tarkasti vain yhtä oikeaa vastausta.

Jotta kirjaan mahtuisi enemmän tehtäviä, en toista tässä saatesanoja, jotka on kirjoitettu Ajanviettekirja 1:n alkuun ja loppusivuille. - Hauskoja hetkiä tehtävien parissa!

Espoossa 5.9.2018

Päivi Vahti

Kukkien nimiä, kirjoitustehtävä

Kirjoita alla oleville riveille kukkien nimiä siten, että jokaisessa sanassa on se kirjainyhdistelmä, joka on merkitty rivin alkuun.

AA	
EE	
II	
KK	
LL	
MM	
NN	
OO	
PP	
SS	
TT	
UU	
ÄÄ	

pvm ____ / ____ 20 ____ nimi _____

Kukkien nimiä, vastauksia

Ohjaajalle: säännön mukaisia sanoja voi löytyä muitakin kuin alle on merkitty. Vastausten 'oikeaoppisuus' ei ole yhtä tärkeää kuin se, että osallistujilla on tehtävän ääressä mukavaa.

- AA** daalia, maariankämmeekkä, paavalinkukka, puna-ailakki, puna-apila, ranta-alpi, syklaami, tulppaani
- EE** freesia, krysanteemi
- II** ahkeraliisa, georgiini I. joriini, jukkapalmu, hiirenvirna, kiinanruusu, kultapiisku, lupiini, niittyleinikki, posliinikukka, viirivehka
- KK** auringon-, kehä-, rantakukka, jukkapalmu, kevätesikko, kihokki, kurjenmiekka, lehdokki, lemmikki, neilikka, niittyleinikki, orvokki, ruiskaunokki, (valko-, kelta- ja sini)vuokko, talvikki, ulpukka, unikko
- LL** amaryllis, kalla, harakan-, vuohen-, kissankello, kamomillasaunio, kirjava pillike, kullero
- MM** (maarian- tm.)kämmeekkä, lemmikki, lumme, skimmia
- NN** ihmeköynnös (*bougainvillea*), linnunherne
- OO** keto-orvokki, krookus, lootus, pelto-ohdake
- PP** alppiruusu, nurmipiippo, punapeippi, posliinikukka, tulppaani
- SS** kissan/kello, -kämpälä, narsissi
- TT** niittyleinikki, muratti, myrtti, peltovalvatti, tasetti, ukonhattu
- UU** (alppi)ruusu, kuunlilja
- ÄÄ** pääsiäiskactus, pääsiäislilja

Paikkakuntien nimiä, kirjoitustehtävä

Kirjoita alla oleville riveille paikkakuntien ja kaupunkien nimiä siten, että jokaisessa sanassa on se kirjainyhdistelmä, joka on merkitty rivin alkuun.

Kaupungit voivat olla myös ulkomailla.

Koska kuntia on välillä muutettu kaupungeiksi ja yhdistetty, niin vastaukseksi kelpaavat minkä tahansa aikakauden nimet.

Sama nimi voi myös olla useallakin eri rivillä.

Sopiiko syntymäpaikkasi nimi vastaukseksi?

AA	
EE	
II	
KK	
LL	
MM	
NN	
OO	
PP	
RR	
SS	
TT	
UU	
YY	
ÄÄ	
ÖÖ	

pvm ____ / ____ 20 ____ nimi _____

Paikkakuntien nimiä, vastausehdotuksia

Ohjaajalle: Suomessa on joskus ollut myös kauppaloita, joista on myöhemmin tehty kaupunkeja. Joistakin kaupungeista käytetään suomalais-tettua nimeä, kuten esim. Pariisista tai Tukholmasta, joistakin taas alkukielistä, kuten Canberrasta. Kaikki kelpaavat. Petroskoita kutsuttiin sotavuosina Äänislinnaksi (ja Pietarikin oli pitkään Leningrad). Kaikki sopivat kuntien nimet eivät tilanpuutteen vuoksi ole tässä. – Tehtävän yhteydessä voisi kysellä ryhmäläisten syntymä- ja elämänaikaisia asuinpaikkoja.

- AA** Akaa, Haag, Haaparanta, Ikaalinen, Jaala, Kaarina, Laukaa, Loimaa, Kaavi, Kajaani, Maarianhamina, Naantali, Pietarsaari, Raahe, Rautavaara, Taipalsaari, Vaasa, Vantaa, Vesivehmaa
- EE** Ateena, Hämeenlinna, Kitee, Lappeenranta
- II** Berliini, Ii, Iisalmi, Iitti, Kiiruna, Kristiinankaupunki, Loviisa, Pariisi, Riihimäki, Riika, Siikainen, Viipuri
- KK** Asikkala, Janakkala, Karkkila, Kokkola, Kurikka, Mikkeli, Nakkila, Parikkala, Pomarkku, Pukkila, Sakkola, Toivakka
- LL** Jällivaara, Marseille, Pello, Salla, Tallinna, Valletta
- MM** Hammarland, Hammerfest, Kirkkonummi, Tammela
- NN** Hämeenlinna, Kannus, Konnevesi, Kinnula, Pelkosenniemi, Savonlinna, Tallinna, Äänislinna
- OO** Espoo, Korppoo, Lontoo, Porvoo, Rooma, Sipoo
- PP** Humppila, Lappajärvi, Lappeenranta, Leppävirta, Loppi
- RR** Canberra, Virrat
- SS** Bryssel, Forssa, Lissabon, Rissala, Suomussalmi, Taivassalo
- TT** Hattula, Huittinen, Iittala, Iitti, Kittilä, Orimattila, Sottunga
- UU** Joensuu, Juuka, Juupajoki, Keuruu, Kuusamo, Muurame, Puumala, Tuusniemi, Tuusula, Uumaja, Uurainen, Uusikaarlepyy, Uusikaupunki
- YY** Kyyjärvi (*Yyteri on osa Poriä*), Uusikaarlepyy
- ÄÄ** Hyvinkää, Järvenpää, Kankaanpää, Lempäälä, Oripää, Pyhtää, Rääkkylä, Rääveli, Sääksmäki, Äänekoski, Ähtävä, Äänislinna
- ÖÖ** Kööpenhamina, Öölanti (*Rööperi ja Töölö ovat Helsinkiä*)

Kolme vokaalia peräkkäin, kirjoitustehtävä

Kirjoita alla oleville riveille sanoja siten, että ne alkavat rivin alkuun merkityllä kirjaimella ja jokaisessa sanassa on peräkkäin kolme vokaalia (a, e, i, o, u, y, ä tai ö)

Sama vokaali voi esiintyä yhdistelmässä kaksikin kertaa, esim. -uua- tai -aua-. Sanojen on oltava perusmuodossaan. Myös verbit ja yhdyssanat kelpaavat.

A	
B	
D	
E	
H	
I	
J	
K	
L	
M	
N	
O	
P	
R	
S	
T	
U	
V	
Y	
Ä	

pvm ____ / ____ 20 ____ nimi _____

Kolme vokaalia peräkkäin, vastausehdotuksia

Alla olevien lisäksi löytyy sopivia vastaussanoja esim. -iai- ja kolme eri vokaalia –tehtävien vastauksista.

- A** aattoamu, alioikeus, ansioitua, arkaainen, avioitua
- B** buuata
- D** diaario, dieetti
- E** ennakkoaavistus, ennakkoäänestys, erioikeus, esiäiti
- H** huutoäänestys, hyeena, hyökyaalto
- I** ikkuna-aukko, ilta-aurinko, iltauutiset, intiaani, inuiitti
- J** jaguaari, jouluaamu, jouluaatto
- K** kaaos, kaseiini, kasuaari, kauan, kauas, kaviaari, keskiaika, kesäamu, kilpa-auto, kiviuni, koe-eläin, kofeiini, kulta-aika
- L** laina-aika, lauantai, liaani, liian, liietä, linja-auto, lippuäänestys, luuydin
- M** maailma, makuuasento, mau'unta, meridiaani, muumioitua
- N** naamiointi, naamioitua, nau'unta, niiata
- O** oionta
- P** paviaani, polkuauto, proteiini, puoliaika
- R** raaeta, raaka-aine, rauta-aika, riata, rituaali
- S** siianmäti, sinuiitti, sota-aika, sähköuuni, sääennuste
- T** talviaamu, talviaika, tiainen, tiiaus, tiistai-ilta
- U** uneliaisuus, uteliaisuus
- V** vaa'ankieli, valtio-oppi, vaaitus, vapaaehtoinen, variaatio, varioida, vasta-aihe, vastualue, Viiala, väliaika
- Y** ylääänilento
- Ä** äärioikeisto

Kolme eri vokaalia peräkkäin, kirjoitustehtävä

Kirjoita alla oleville riveille sanoja siten, että ne alkavat rivin alkuun merkityllä kirjaimella ja joka sanassa on peräkkäin vähintään kolme erilaista vokaalia (a, e, i, o, u, y, ä tai ö). Vokaali ei saa esiintyä kirjainyhdistelmässä kahdesti, mutta voi toki olla muualla sanassa montakin kertaa. Sanat voivat olla nimiä, adjektiiveja tai verbejä mutta niiden on oltava perusmuodossaan.

A	
B	
E	
H	
I	
J	
K	
L	
M	
N	
O	
P	
R	
S	
T	
U	
V	
Y	
Ä	

pvm ____ / ____ 20 ____ nimi _____

Kolme eri vokaalia peräkkäin, vastausehdotuksia

Sanoja löytyy helposti esim. auto-, aika- ja oikeus-loppuisista yhdyssanoista. Sanojen merkityksiä voi tarkistaa tietosanakirjoista tai älypuhelimella tm internetistä. Tilanpuutteen vuoksi niitä ei ole kirjoitettu tähän kirjaan.

- A** aamuyö, aie, aioli, aioni, alaien, allergiaoire, alkuaine, Areiopagi, auer, aueta, avio/ehto, -ero, -elämä
- B** Boeing, bridgeyö
- E** epäaito, etuoikeus
- H** hauenkutu, hauis, heinäauma, hioa, hopeoida, huoahtaa, häkäpönttöauto, hääyö(aie)
- I** ihmeauto, iltaine (*"Varpunen pienoinen syönyt kesäinehen..."*)
isomaayökkönen (*perhoslaji*), isoäiti
- J** joiunta, jouluyö
- K** kaiunta, kaiuton, kavioura, kesä/aika, -aurinko, -yö, keltuainen, kiertue/aikataulu, -ohjelma, kiuas, koeala, käräjäoikeus
- L** laueta, leuanveto, liueta, liootin, liuos, lomaoikeus, louevaate, lukioaika
- M** maoikeus, museoida, mustuainen
- N** niiaus
- O** oieta, oviaukko, ottoäiti
- P** peräaukko, pesuaine, pesäaines, pesäaukko, puuaines
- R** radioaalto, raion, raiunta (< *raikua*), raueta, riiaus
- S** sikiöaika, suoalue, sähköauto, säiliöauto, säie
taltioi/nti, -da, talvi/aurinko, -yö, tatuoi/nti, -da, tauotus, tieoikeus,
- T** tiiaus, työ/aika, -into, -oikeus, (*taiottu* < *taikoa*, ei ihan säännön mukainen, mutta miksipä ei sekin kelpaisi, jos sitä joku ehdottaa)
- U** umpioastia
- V** vaieta, vakio/aihe, -asiakas, -auto, valku/ainen, -aisaine, variointi, varjoaine, varoaika
- Y** yläien, yöaika, yöapina
- Ä** älyauto

**Ajanvietekirja 2:ssä on
sanankeksimis- ja kirjoitustehtäviä
avuksi hoivakotien virikevastaaville ja
eläkeläiskerhojen ohjaajille**

**ja huviksi ja vaihteluksi kaikille
suomen kielestä innostuneille.**

**Tehtävistä voi olla iloa myös
maahanmuuttajille,
kirjoittamaan opetteleville lapsille ja
isovanhemmille yhdessä
lasten(lasten)lastensa kanssa.**

**Päivi on laatinut ja käyttänyt
erilaisia sanatehtäviä
palvelutalossa ja hoivakodeissa
muistisairaiden ja muiden ikäihmisten
huviksi ja käsijumpaksi
parinkymmenen vuoden ajan.**

9 789528 005247